

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 330/2025-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. TO-3T/24/2023 z 24. apríla 2024 a jeho postupu a rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/55/2024 z 5. novembra 2024 a jeho postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, práva na prezumpciu nevinu podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 40 ods. 2 listiny, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na odsúdenie iba za konanie, ktoré je trestným činom podľa čl. 7 dohovoru, a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom a postupom okresného súdu a krajského súdu v trestnej veci sťažovateľa. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu alebo okresnému súdu na ďalšie konanie. Tiež požaduje finančné zadost'učinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutým rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „prvostupňový súd“) z 24. apríla 2024 bol sťažovateľ uznaný vinným pre prečin výtržníctva

podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona. Za to mu bol uložený postupom podľa § 38 ods. 2 a 4 Trestného poriadku úhrnný peňažný trest vo výmere 1 000 eur a pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiacov. Zároveň mu bola uložená povinnosť nahradiť škodu poškodenej Sociálnej poisťovni a poškodeného odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie do výroku o vine, uloženom treste, výroku o náhrade škody, ako aj do konania, ktoré rozsudku predchádzalo. O odvolaní rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 5. novembra 2024 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b) a d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu. Krajský súd uznal sťažovateľa vinným z prečinu výtržníctva a ublíženia na zdraví, za čo mu uložil úhrnný peňažný trest vo výmere 1 000 eur a pre prípad, že by jeho výkon mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere dva mesiace. Tiež uložil sťažovateľovi nahradiť škodu Sociálnej poisťovni a odkázal poškodeného s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Krajský súd konštatoval, že uznanie viny za obidva trestné činy bolo správne a zákonné. Vzhľadom na novelu Trestného zákona dospel k záveru, že nebol dôvod na postup podľa § 38 ods. 2 a 4 Trestného poriadku. Krajský súd uložil sťažovateľovi úhrnný peňažný trest v rovnakej výmere, avšak znížil výmeru náhradného trestu odňatia slobody.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ podáva ústavnú sťažnosť z dôvodu, že sa súdy nedostatočne vysporiadali s jeho argumentáciou, ktorú predniesol na hlavnom pojednávaní a následne uplatnil v podanom odvolaní. Napadnuté rozsudky sú podľa sťažovateľa zaťažené prvkom svojvoľnosti, zmätočnosti, arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, pretože skutkové a právne závery sú v extrémnom rozpore s vykonaným dokazovaním. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predkladá rozsiahlu skutkovú a právnu argumentáciu. Uvádza, že dovolanie nepodal, pretože svoju argumentáciu nemohol uplatniť v zmysle dovolacích dôvodov podľa Trestného poriadku.

5. Namieta nezachovanie totožnosti skutku, pretože skutok potvrdený napadnutými rozsudkami, nie je totožný so skutkom, ktorý vyplynul z vykonaného dokazovania. Konkrétne ide o skutkovú vetu: *„po tom, čo nastúpil do vozidla, poškodeného udrel opakovane pästou do oblasti tváre, v dôsledku čoho sa poškodený začal brániť a tieto úderu mu opätoval, následne obaja vystúpili z vozidla, kde počas zápasu a keď spoločne spadli na zem, obvinený poškodeného viackrát udrel pästou do oblasti tváre, prevalil poškodeného tvárou k zemi, chytil ho za krk a oboma rukami začal poškodeného škrtiť odzadu...“*

6. Sťažovateľ poukazuje na to, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že on vystúpil z vozidla prvý a poškodený v snahe získať údajnú autokameru na neho útočil. Preto nie je zachovaná zhoda v jeho konaní, pretože útok po vystúpení z vozidla vyvolal poškodený. Tiež nepôjde ani o zhodu v následku, pretože je rozdiel, či sťažovateľ úmyselne ublížil na zdraví poškodenému, ako to tvrdí obžaloba, alebo či k zraneniu poškodeného došlo v dôsledku nutnej obrany sťažovateľom po vystúpení z vozidla, pretože z dokazovania vyplynulo, že útok po vystúpení z vozidla začal

poškodený v snahe získať autokameru. Konanie sťažovateľa preto možno v tejto fáze skutkového deja hodnotiť ako nutnú obranu, ktorá môže byť silnejšia ako samotný útok.

7. Sťažovateľ nesúhlasí so záverom súdov, že skutkový dej medzi sťažovateľom a poškodeným bol nepretržitý z pohľadu času a miesta, ako aj iniciatívneho agresívneho konania sťažovateľa. Podľa sťažovateľa sa však prvý skutok vo vozidle preukázateľne skončil tým, že sťažovateľ a poškodený vystúpili z vozidla, a teda prvotný útok vo vozidle bol ukončený. Zo skutkovej vety obžaloby a ani z napadnutých rozsudkov nevyplýva, že by sťažovateľ mal poškodeného násilím dostať z vozidla von, keď tento vystúpil z vozidla sám svojimi dverami. Preto bol skutkový dej vystúpením z vozidla pretrhnutý a konanie po vystúpení z vozidla sa malo dokazovať ako nový a samostatný skutok. S touto námietkou sťažovateľa sa však súdy relevantne nezaoberali okrem vyjadrenia, že nebol žiaden zákonný dôvod „rozčleniť“ skutkový dej. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nie je možné zistiť, prečo zotrval na závere o zachovaní totožnosti skutku. Závěry krajského súdu sú svojvoľné, arbitrárne, nepreskúmateľné a zmätočné.

8. Podľa sťažovateľa nebola riadne a jednoznačne preukázaná prvá časť skutkovej vety, teda útok na poškodeného vo vozidle. Skutok bol preukázaný len na základe výpovede poškodeného, ktorý mal navyše voči sťažovateľovi negatívny vzťah, a bol preto nedôveryhodným svedkom. V tejto časti skutkového deja nebol zabezpečený akéhokoľvek ďalší priamy či nepriamy dôkaz. Zároveň nebola preukázaná ani druhá časť skutkovej vety, teda dej po vystúpení z vozidla. Poukazuje na to, že z vozidla vystúpil ako prvý, z čoho možno usúdiť, že nemal záujem a vôľu v incidente pokračovať a skutok bol tým ukončený. Po vystúpení z vozidla poškodený už nijaký útok zo strany sťažovateľa neodvracal, pretože nijaký útok netrval. Obžaloba bola výlučne postavená iba na zraneniach poškodeného, avšak nikto sa nezaoberal a nehodnotil zranenia sťažovateľa. Zo skutkovej vety ani nevyplýva, že po vystúpení z vozidla incident začal sťažovateľ. Naopak, v tejto fáze ho začal poškodený, pričom sťažovateľ sa bránil jeho útoku. S touto argumentáciou sťažovateľa sa súdy nevysporiadali.

9. Ďalej sťažovateľ namieta nenaplnenie obligatórných znakov trestných činov. Pokiaľ ide o prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, namieta absenciu prvku verejnosti, pretože vozidlo nie je verejným priestorom. Rovnako parkovisko, na ktorom sa stal skutok, je súkromným parkoviskom spoločnosti a nie je miestom určeným individuálne neurčenému počtu ľudí, a preto ani časť skutku po vystúpení z vozidla nenapĺňa prvok verejnosti. Zároveň porucha zdravia či zranenia poškodeného nenadobudli vzhľadom na svoju intenzitou ujmu na zdraví v zmysle Trestného zákona.

10. Podľa sťažovateľa sa skutok vyznačuje nepatrnou závažnosťou, no okresný súd k tomu iba formálne uviedol, že závažnosť konania bola vyššia ako malá bez posúdenia jednotlivých kritérií podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona. Krajský súd sa s odvolacou argumentáciou sťažovateľa o nepatrnosti skutku nevysporiadal vôbec. Skutok preto nebolo možné právne kvalifikovať ako prečin výtržníctva v dôsledku absencie tzv. materiálneho korektívu. Podľa sťažovateľa mala byť vec riešená v rovine administratívnoprávnej, a nie prostriedkami trestného práva.

11. Krajský súd pochybil aj tým, že v odôvodnení napadnutého rozsudku opakovane poukázal na dôkazy vykonané v prípravnom konaní, teda nie na dôkazy vykonané bezprostredne v konaní pred súdom či na verejnom zasadnutí. Pritom sťažovateľ, poškodený, ako aj svedok [REDAKOVANÉ] boli vypočutí na hlavnom pojednávaní, preto nie je zrejmé, prečo krajský súd poukazuje na výpovede

z prípravného konania. Krajský súd tým porušil zásadu bezprostrednosti, pretože prihliadal na výpovede z prípravného konania, ktoré neboli vykonané ako dôkaz na hlavnom pojednávaní a ani na verejnom zasadnutí.

12. Sťažovateľ je toho názoru, že sa trestného činu nedopustil, no napriek tomu mu bol uložený peňažný trest a povinnosť nahradiť škodu. Tým došlo aj k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok, ako aj práva užívať majetok. Obhajca sťažovateľa podal námietku zaujatosti proti sudkyňi okresného súdu, ktorá vo veci rozhodovala z dôvodu, že odmietla konať o námietke zaujatosti vznesenej proti znalcovi. O tejto námietke zaujatosti rozhodol okresný súd uznesením tak, že ju zamietol. Proti tomu podal obhajca sťažovateľa sťažnosť. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že krajský súd sa v namietanom rozsudku nevysporiadal s jeho argumentáciou o zaujatosti sudkyne. Tým bolo porušené jeho právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods.1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu:

15. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému rozsudku okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, že o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

16. Vo vzťahu k označenému prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – odvolaním. O odvolaní bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako súd nadriadený. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom. Sťažovateľ tým využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému rozsudku okresného súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

17. Existencia opravného konania pred krajským súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom prvostupňovom rozhodnutí, keďže odvolanie v danom prípade predstavovalo účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu:

18. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti výslovne uvádza, že dovolanie proti rozsudku krajského súdu nepodal. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovateľ po podaní ústavnej sťažnosti podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu 4. marca 2025 dovolanie. Spis sa preto nachádza od 8. apríla 2025 na najvyššom súde. Konanie o dovolaní sťažovateľa je na najvyššom súde vedené pod sp. zn. 2Tdo/21/2025. Podanie dovolania ako ďalšieho dostupného prostriedku ochrany základných práv sťažovateľa a s tým spojené prebiehajúce konanie o dovolaní vylučuje v tomto štádiu právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti aj proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Je plne v právomoci najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa poskytnúť mu ochranu jeho práv a slobôd. Bolo by v rozpore s princípom subsidiarity, ak by ústavný súd predbiehal rozhodnutie dovolacieho súdu. Prebiehajúce dovolacie konanie preto vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti aj v časti proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti proti napadnutému rozsudku krajského súdu tiež odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu